

Bir mektubu neden açamayız?

Dag Solstad'ın, 11. Kitap, 18. Roman kitabının devamı 17. Roman çıktı. İlkinden bağımsız okunabilen romanda yazar, anlatıyı hep minimal düzeyde tutuyor

Acı çekeceğimizi bildiğimiz şeyleri yapmayı ötelemez. Böylece acıdan kaçtığımızı sanırız, acının girdabına daha çok çekildiğimiz farkına varmadan...

Ötelemek, acıyı içinde çoğaltmaktan başka bir şey değildir. Çiçek sular gibi her gün itinayla suladığımız o acı ya bizim vazgeçilmez bir parçamız olur ya da en büyük düşüşümüz. Bir yerlerde bir şeyler kırılır ve biz artık geri dönemeyiz, çoktan kurmamız gereken o ilişkiyi kuramayız, tutunmamız gereken hayata tutunmadan boşlukta salınırız.

Dag Solstad'ın 17. Roman adlı kitabını okuyup bitirdiğimde, bana kalan işte bu histi. 17. Roman aslında 11. Kitap, 18. Roman isimli Dag Solstad romanının devamı ancak şunu da hemen ekleyeyim, bunu okumak için illa birinci romanı okumanıza gerek yok. Dag Solstad, Bjørn Hansen karakteri üzerine bir üçleme tasarlamış. Kahramanın hayatının farklı dönemlerini okuduğumuz için bağımsız bir roman olarak görüp direkt 17. Roman'la başlayabilirsiniz.

İlk kitaptaki plan işlemiyor

Dag Solstad üçlemenin ilk kitabında, Norveç'te bir bürokrat olan Bjørn Hansen'in iç dünyasını ve varoluşsal düşüncelerini anlatarak, okurları derinlemesine düşünce ve karakter analizine çekmişti. Bjørn Hansen'in yaşamını ve düşüncelerini ele alarak onun içsel monologlarını yansıtmış; kahramanın günlük hayatı, ilişkileri ve içsel çatışmalarını derinlemesine incelemişti. Kahraman, hayatına dair bir plan yapmıştı ve bizleri de bu plana ortak etmişti. 17. Roman'da ise kahramanın bu planının işlemediğini, hatta hapse girdiğini ve üç yıla yakın hapiste kaldığını okuyoruz. Bu esnada tüm dünyayla ilişkisini kesen, hücrelerinde kendileri ve pişmanlıklarıyla boğuşan, hapishaneye gelen oğlunu ve ilk karısını görmeyi reddeden bir adamla kar-

şılaşıyoruz. Ve oğlundan gelen mektubu bir türlü açamayan bir babayla...

Üç yıla yakın bir süre hapiste kalan ve çıktıktan sonra kendisine herkesten uzak bir hayat kuran Han-

sen; seneler sonra oğlundan bir mektup daha alır. Önce ilk mektubu, ardından da en son geleni okur. Oğlu evlenmiş, aile kurmuş ve bir

de oğlu olmuştur. Hansen senelerdir görmediği oğlunu, karısını ve torununu ziyaret etmeye karar verir. Roman da işte tam burada başlar. Hansen'in yaşlılığı, pişmanlıklar, kopuk aile ilişkileri, aidiyet meselesi önümüze çarşaf gibi serilir. Serilir dediğime bakmayın, Dag Solstad her romanında olduğu gibi bunu da Nordik stilinde,

kâh karanlık kâh tekiz ama anlatıyı hep en minimal düzeyde tutarak yapıyor. Sade ve sıradan cümlelerde alt metin okumak ve ders çıkarmak ise okura kalıyor.

Depresyon kötü anılar

Bana göre romanın en can alıcı sahnesi, Hansen'in gelini ve oğluyla birlikte torununu bir izci kampında havada uçarken gördüğü an. Bu sahnede roman zirve, aynı zamanda da final yapıyor. Çünkü üçüncü kitapta Hansen'i okumaya devam edeceğiz.

"Thea anahtarını kilide sokup çevirirken Bjørn Hansen'in gözünün içine bakarak sordu: 'Şimdi mutlusun değil mi?' 'Hayır,' dedi Bjørn Hansen. 'Ah geçmişten gelen nahoş bir esintisin sen,' dedi Thea Nielsen. 'Evet, öyleyim.'" İşte bir travmayı bize açarken ve kaparken Dag Solstad farkı burada ortaya çıkıyor. Bize çok fazla şey anlatan işte bu yalın, minimal diyalog. Hayata tutunamayan, varoluş kaygıları taşıyan bir babanın oğluyla seneler sonra kurduğu teması mahir bir kalemle okumak isterseniz bu kitap tam size göre. Üçlemenin son kitabını ise heyecanla bekliyoruz. ●

17. Roman / Dag Solstad / Çeviren: Banu Gürsaler Syvertsen / Yapı Kredi Yayınları / Roman / 112 Sayfa

KİTAPIN NABZI

İREM UZUNHASANOĞLU

